

LEIDERSCHAP

ten en minder sterke punten. 'De deelnemers krijgen van de paarden direct feedback over hoe ze daadwerkelijk overkomen. Ze kunnen met de paarden oefenen. Bijvoorbeeld: Hoe duidelijk ben ik als leider? Hoe kom ik over op anderen, hoe ga ik om met (on)macht, angst of met controleverlies en hoe bewaak ik mijn eigen grenzen?' Vogelaar verzorgt de paardentrainingen voor organisaties samen met Marieke van Ginkel, die zich als projectmanager van samenwerkingstrajecten verdiepte in samenbindend leiderschap en verandermanagement. 'Bij de training houd ik me vooral bezig met de wisselwerking tussen mens en paard

en Van Ginkel gaat met de cliënten de diepte in qua vertaling naar de praktijk in de organisatie. Door oefeningen te doen met de paarden, testen we de the-

orie in de praktijk', vertelt Vogelaar. Inmiddels hebben zowel eenheden van politie Haaglanden als van de politie Limburg-Noord een cursus met de paarden gevolgd. 'Voor de politie is deze cursus ideaal. Politie mensen hebben veel te maken met publiek en niet iedereen is er zich van zijn eigen lichaamstaal bewust. Terwijl het belangrijkste deel van onze communicatie non-verbaal is. Door de training worden de cursisten bewust hoe om te gaan met macht en controleverlies', vertelt Van Ginkel. De cursus legt de nadruk op de persoon en hoe hij of zij in het team functioneert. 'We leren mensen te kijken naar zichzelf. Wie ben je precies en hoe sta je in het team? Wat zijn je sterke punten en kwaliteiten? Een paard maakt namelijk geen onderscheid of je koffiejuffrouw bent of een directielid. Daar heeft het geen boodschap aan. Een paard spiegelt je eigen gedrag. Je wordt dus geconfronteerd met je uitstraling en hoe je overkomt, onafhankelijk van de inhoud van je verhaal.' Tijdens de workshop worden de knelpunten van het leiderschap belicht en krijgen de deelnemers praktische tips om hun leiderschap te verbeteren. De cursisten kunnen de tips meteen in de praktijk uittesten met de paarden.

TRAINING POLITIE

Naast politie Haaglanden heeft ook Politie Limburg-Noord een leiderschapstraining gevolgd bij Vogelaar en Van Ginkel. 'We houden jaarlijks een staftraining met de Mobiele Eenheid en we proberen iedere keer iets nieuws uit', vertelt Ton van Summeren. Hij is coördinator bureau conflict en crisisbeheersing van politie Limburg-Noord en verantwoordelijk voor de oefeningen van de Mobiele Eenheid. Dit jaar viel de keuze van Van Summeren op de leiderschapstraining met paarden. Een training waar de mensen van de mobiele eenheid even aan moeten wennen. 'De agenten waren in eerste instantie een beetje sceptisch. Wat kon je nu leren van paarden in de wei. Sommige deelnemers waren ook bang voor de paarden.' De agenten mogen bijna meteen de 'bak' in om hun leiderschapskwaliteiten te demonstreren. Na een half uur oefenen laten de leidinggevend van de Mobiele Eenheid hun cynisme wat varen. Van Summeren: 'Ze zagen meteen wat hun gedrag teweegbracht bij de paarden.' Een wijze les die de politieagenten leren is het observeren van gedrag. Van Summeren: 'Tijdens de training moesten de agenten

verschillende paarden aan een touw leiden. Ieder paard is qua karakter anders en moest ook anders worden benaderd. Dit geldt ook voor mensen. Door de training werd het de agenten wel duidelijk dat je je lichaamstaal moet afstemmen op de persoon die voor je staat. Je moet het gedrag en de lichaamstaal van de ander observeren.' De training heeft zijn vruchten afgeworpen. 'Aan het eind van de training konden de deelnemers de paarden zonder halster leiden.' Van Summeren vindt dat de stafcursus zijn doel heeft bewezen. 'Ik denk dat mensen uit het middenkader of met staffuncties absoluut een meerwaarde uit de cursus kunnen halen. Het is zowel een leerzame als een leuke ervaring.'

MOBIELE EENHEID

De paardentraining van Vogelaar en Van Ginkel zijn tot nu toe gevolgd door leidinggevend en teams uit diverse organisaties. Maar wat de hulpdiensten betreft, door politie mensen. Volgens Van Ginkel zou de leiderschapstraining met paarden ook voor andere hulpdiensten een uitkomst kunnen zijn. 'Ik heb zelf dik drie jaar bij de regionale brandweer in Groningen gewerkt. Brandweerlieden zijn praktisch ingesteld en leren het liefst door het in de praktijk toe te passen. Deze trainingen kunnen helpen om de leiderschapstheorie zichtbaar te maken en leiderschapsvaardigheden concreet te oefenen in de praktijk.' Een leiderschapstijl bij een organisatie is moeilijk te veranderen. Van Ginkel: 'Vooral bij hulpverleners kan er sprake zijn van een 'familiecultuur'. Vaak vinden de mensen het in zo'n cultuur moeilijk om elkaar eerlijk feedback of een mening te geven. Vooral als iets niet goed gaat.' Nieuw gedrag oefenen met collega's kan voor een persoon daarom erg moeilijk en onprettig zijn. Het oefenen met een paard kan gezien worden als relatief veilig. 'Bovendien is een paard altijd eerlijk. Het dier geeft een duidelijke reflectie van je gedrag. Mensen vinden dit vaak erg moeilijk om te doen en zeggen 'ja' maar denken 'nee'. Van Ginkel vervolgt: 'Doordat je tijdens de training heel fysiek nieuw gedrag oefent, blijft de leerervaring vaak ook goed hangen. Naast het leerzame aspect van het trainen met paarden, geven mensen vaak aan het ook erg bijzondere ervaring te vinden om samen te werken met een paard. Ze zijn vaak verrast door de resultaten.'